

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.121/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bakos-Horváth Ügyvédi Iroda (Cím3, ügyintéző: dr. Horváth Tamás Vilmos ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím1) felperesnek – a Dr. Kiss D. Csaba ügyvéd (Cím5.) által képviselt **Alperes neve** (Cím2.) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 16.M.71.185/2020/8. számú ítéletével szemben az alperes által 11. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érinti, fellebbezett részében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek másodfokú perköltségét személyenként 20.000 (húszezer) forint + áfa összegben, a fellebbezési illeték összegét 50.300 (ötvenezer háromszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. január 25. napján hozott 16.M.71.185/2020/8. számú ítéletével a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként, elmaradt jövedelem címén járó kártérítésként 628.705 forint és a késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2019. július 1-jétől fizikai alkalmazottként állt munkaviszonyban az alperessel, a felek írásbeli munkaszerződést nem kötöttek. 2020. július 10. napján az alperes indokolás nélkül, szóban, azonnali hatállyal megszüntette a felperes munkaviszonyát, amelyet Munkatárs1 közölt a

felperessel. A munkáltatói jogkör gyakorlója az alperes ügyvezetője Ügyvezetől volt. A felperes nem vette át az elmaradt munkabérét és a kilépő papírjait, amelyeket az alperes postai úton kézbesített a részére.

[3] Az elsőfokú bíróság a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 64.§ és 66. §-a alapján vizsgálta a munkáltatói intézkedés jogszerűségét. Nem vitatott tényként állapította meg, hogy az alperes szóban szüntette meg a munkaviszonyt és írásba foglalt felmondás nem készült. Ezzel kapcsolatosan kifejtette, hogy a munkaviszony megszüntetése, hasonlóan a munkaszerződés létesítéséhez, csak írásban érvényes, a kötelező alakítás mellőzése a felmondás jogellenességét eredményezi. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság további körülmények értékelését nem találta szükségesnek, jogkérdésnek tekintette az ügy elbírálását és a felmondási indokokra nem folytatott le bizonyítást.

[4] A szóbeli felmondás jogellenességére tekintettel az elsőfokú bíróság alkalmazhatónak találta a munkáltatói jogellenes felmondáshoz kapcsolódó jogkövetkezményeket. Megállapította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert a kilépő papírjainak az átvételét követően nem igényelt álláskeresői járadékot. Erre tekintettel a megszerezhető álláskeresői járadék összegével csökkentett, másodlagos kereseti kérelmet találta alaposnak, az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a munkaviszony munkáltató általi jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeinek egyes kérdéseiről szóló 3/2014. (III. 31.) KMK véleménnyel, továbbá a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK véleménnyel kapcsolatos alperesi értelmezést tévesnek találta. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a kár összegét a felperesnek kellett bizonyítania és e körben bizonyítást kellett felajánlania. Mindezekre tekintettel a felek által egyezően előadott bruttó 161.000 forint havi távolléti díj alapján találta megállapíthatónak a felperest elmaradt jövedelem címén ért kár összegét. A felperes által közölt számításokat az alperes nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem szerinti összeget tekintette irányadónak.

Az alperes fellebbezése

[5] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetet elutasító érdemi döntés meghozatalát kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság az Mt. 82. § (1) és (2) bekezdése megsértésével a hivatkozott KMK vélemények téves értelmezésével megalapozatlan döntést hozott. Kifejtette továbbá, hogy a bíróság a Pp. 2. § (2) bekezdése alapján kötve van a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz, vagyis kizárólag ezek keretei között hozhat határozatot. A felperes a tárgyaláson módosította a keresetét és 7 havi távolléti díjnak megfelelő elmaradt jövedelem címén járó kárigényt terjesztett elő, azonban a kára összegét nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság a bizonyítás szabályai és a KMK véleményben foglaltak ellenére nem találta szükségesnek bizonyítás lefolytatását és az ezzel ellentétes alperesi állásponttal nem értett egyet.

[6] A Kúria az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétesen foglalt állást, mert a KMK véleményekből az következik, hogy a munkavállalónak kell bizonyítania a jogellenes

jogviszony megszüntetéssel összefüggésben öt ért kár összegét. A 3/2014. (III. 21.) KMK vélemény 3. pontja az Mt. 169. § (1), (2) bekezdése szerinti kártérítési szabályokra utalva azt tartalmazza, hogy a munkavállalót terheli a bizonyítás a kár egyes elemei és az összecszerűség körében. A munkaviszony munkáltató általi jogellenes megszüntetésével okozati összefüggésben keletkezett kár valamennyi elemét, tehát a munkavállalónak kell bizonyítania.

[7] A kárenyhítés körében is téves jogi álláspontot fejtett ki az elsőfokú bíróság, mivel a felperesnek kell bizonyítani azt az összeget, amelyet elvárhatóan megkereshetett volna. A ténylegesen elmaradt jövedelem csak bizonyítottság esetén állapítható meg, azonban erre a konkrét perben nem került sor. A felperes a bíróság jogszerűtlen eljárása következtében mentesült a bizonyítási kötelezettsége alól, kifejezetten el is zárkozott a bizonyítástól, amelyet az elsőfokú bíróság elfogadott. Ennek következtében a felperes a követelését nem bizonyította.

[8] Az alperes érvelése szerint a munkavállaló abban az esetben mentesülhet a kár bekövetkezése és a kárenyhítés körülményeinek bizonyítása alól, ha az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján a felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díja összegét kéri. A tizenkéthavi távolléti díj nem automatikusan és nem kárátalányként illeti meg, az csak abban az esetben jár a limitösszeg mértékéig, amennyiben bizonyítja a kár bekövetkezését. A felperes jelen perben a megkeresett jövedelme igazolása elől elzárkozott, ezért alaptalan az elmaradt jövedelem címén igényelt kárigénye.

[9] A kárigény elbírálásához szükséges lett volna tisztázni az elvárhatóan megkereshető jövedelmet, kiterjedően a felperes körülményeire, életkorára, egészségi állapotára, nemére, az általa vállalható munkákra. Az alperes fellebbezésében vitatta, hogy a felperes nem tudott elhelyezkedni. Állítása szerint a varazsgarazsbp.com oldalon az alpereséhez hasonló tevékenységet folytató cég munkavállalójaként munkavégzés közben látható.

[10] Az alperes fellebbezésében kifejtette, hogy „szükségtelen” a felmondás jogellenességét újra vitatni, ezzel együtt fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontját. A felperes egyértelmű nyilatkozatára tekintettel az alperes nem találta indokoltnak az elsőfokú eljárás megismétlését, mivel a kárigény elbírálása egyszerű jogkérdésnek minősült. A felperes kizárólag kártérítés jogcímén kérte az alperes marasztalását, azonban kárigényét nem bizonyította. Ezért a rendelkezésre álló adatok alapján a keresetet elutasító döntés hozható.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[11] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a perben bizonyította az őt ért kár összegét, az összecszerűség alátámasztására csatolta az alperes által a munkaviszony időtartama alatt kiállított bérjegyzékeket. Ezek alapján nem volt vitatott, hogy a havi bruttó távolléti díja 161.000 forint volt, ennek megfelelően határozta meg a kárigényét. Ebből levonta a járulékokat és az álláskeresői járadék összegét is, mivel nem tudta okirattal igazolni, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Valamennyi a kárenyhítés körébe tartozó összeg levonásra került, cafetéria, vagy egyéb juttatás pedig nem illette meg. Álláspontja szerint egyéb bizonyítás nem terhelte, ezért az alperes tévesen hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, illetve attól elzárkózott. Alaptalanul állította azt is, hogy a valósággal ellentétes nyilatkozatot tett. E körben előadta, hogy nem volt munkaviszonya az alperesi azonnali hatályú felmondás és az első perfelvételi tárgyalás közötti időszakban. Azt pedig, hogy nem létesített munkaviszonyt, nem lehet bizonyítani, illetve igazolni.

[12] Álláspontja szerint az elvárhatóan máshol megkeresett jövedelemnek nem volt jelentősége, mivel nem ezen a címen, hanem a jogellenes jogviszony megszüntetés miatt ért kárigény címén kérte az alperes marasztalását. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pontjában kifejtetteknek megfelelően járt el. Eszerint a kárenyhítési kötelezettség bizonyítása a munkáltatót terheli, amennyiben mentesülni akar a kártérítés megfizetése alól. Erre tekintettel az alperest terhelte a bizonyítás a felperes által elvárhatóan megkereshető jövedelem vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelő tájékoztatást adott az alperesnek, azonban az alperes a tájékoztatás ellenére „megtagadta e körben a bizonyítást”. Az alperesnek elegendő ideje állt rendelkezésre bizonyítási indítványok előterjesztésére, azonban ezzel a lehetőséggel nem élt. Az alperes a fellebbezésében nem jelölte meg, hogy milyen bizonyítást hiányolt, figyelemmel arra is, hogy a perben előterjesztett kereseti kérelmet az összecszerűség, a számítások tekintetében nem vitatta.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[13] A fellebbezés alapos.

[14] Az elsőfokú bíróság a jogellenesség jogkövetkezményeinek alkalmazása körében hiányos tájékoztatást követően nem tisztázta a tényállást, a szükséges bizonyítás lefolytatására nem került sor, ezért megalapozatlan az alperes marasztalására irányuló döntés.

[15] A felek az elsőfokú ítélet keresetet – részben – elutasító rendelkezését nem vitatták, ezért azt a másodfokú bíróság sem érintette a Pp. 370.§ (1) bekezdése értelmében.

[16] Az alperes a fellebbezésében fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett érvelését az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét illetően. Ezzel kapcsolatban konkrét – jogszabálysértés megjelölését tartalmazó - fellebbezési kérelem nem volt, ennek ellenére a másodfokú bíróság indokoltnak találta annak rögzítését, hogy a munkaviszony azonnali hatállyal történő megszüntetésére irányuló szóbeli intézkedést az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályoknak megfelelően értékelte. Az Mt. 22.§ (3) és (4) bekezdése, továbbá 44.§-a alapján a munkaviszony csak írásban és indokolt nyilatkozattal szüntethető meg a munkáltató részéről. A munkaviszony szóbeli megszüntetése önmagában jogellenességet eredményez. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte az indokok érdemi vizsgálatát, mivel a jogellenesség Mt. 82.§-ában meghatározott jogkövetkezményei a szóbeli nyilatkozatra tekintettel alkalmazhatóak voltak (Mfv.I.10.078/2010/3.).

[17] Az alperes a fellebbezésében az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés megfizetésére irányuló rendelkezést vitatta a felperest terhelő bizonyítás elmaradását állítva. Az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a kár bizonyítása a munkavállalót terheli. A felperes ezzel összefüggő állítása az volt, hogy a perbeli időszakban nem tudott munkaviszonyt létesíteni, ezért az alperesnél megkeresett munkabére kárként történő megtérítését kérte, levonva ebből az álláskereső járadék összegét. Az alperes ezt az állítást vitathatja, ebben az esetben bizonyítási indítványok előterjesztésével részletesen nyilatkoznia kell annak tisztázása érdekében, hogy a felperes a releváns időszakban létesített-e foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt, van-e bevallott jövedelme, ami befolyásolja az alperessel szemben érvényesített kárigényét. Az újabb munkaviszonyban elért jövedelmet ugyanis a kár összegét csökkentő tényezőként figyelembe kell venni.

[18] A kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatosan az alperes alaptalanul hivatkozott a felperest terhelő bizonyítás elmaradására. A fentebb hivatkozott 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pontja szerint ugyanis az Mt. 167. §-a értelmében a munkaviszonyt jogellenesen megszüntető munkáltatónak kell bizonyítania az elmaradt jövedelmet csökkentő körülményeket, hiszen az Mt. nem tartalmaz bizonyítási terhet megfordító szabályt. Amennyiben a károkozó (jelen esetben a munkáltató) mentesülni akar a felelősség alól, neki kell bizonyítania, hogy a károsult munkavállalót nem illeti a követelt összegű elmaradt jövedelem, mivel a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Nem elegendő a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségére vonatkozó pusztá hivatkozás, a munkáltatónak meg kell jelölnie azokat a tényeket, körülményeket, amelyek az állítását alátámasztják, bizonyítják arra vonatkozóan, hogy a perbeli időszakban a munkavállaló reálisan milyen jövedelmet érhetett volna el.

[19] Az elsőfokú bíróság – annak ellenére, hogy utalt a KMK véleményekre - a jogellenesség jogkövetkezményei tekintetében nem a fent kifejtettek szerint tájékoztatta a feleket és lehetőséget sem biztosított a bizonyításra kötelezett fél számára bizonyítási indítványok előterjesztésére.

[20] Peradat, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes a perfelvételi tárgyaláson (16.M.71.185/2020/8. jegyzőkönyv, 4. oldal 7. bekezdés) határidőt kért arra, hogy írásban a

kártérítés mértéke körében kifejttesse az álláspontját, továbbá vitatta, hogy a felperes eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság a feleknek a bizonyítási kötelezettségről nem adott megfelelő, alapos tájékoztatást, holott a tárgyaláson tett nyilatkozatokból nyilvánvaló volt, hogy a felek nem voltak tisztában a bizonyítási kötelezettségükkel és eltérően értelmezték a hivatkozott KMK véleményekben foglaltakat is. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére csupán azt a tájékoztatást adta, hogy „Az alperesnek a perben van lehetősége firtatni, hogy a felperesnek végzettségét, képzettségét egyéb ismert tapasztalatát, korát, egészségi állapotát figyelembe véve volt-e lehetősége elhelyezkedni, illetve a felperes eleget tett-e a kárenyhítési kötelezettségének. Milyen erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy juttatásra, jövedelemre tegyen szert.”

[21] A Pp. 237.§ (2) bekezdése értelmében amennyiben a felek között vita van abban, hogy valamely tény bizonyítása kit terhel, az anyagi pervezetés körében a bíróság feladata a felek tájékoztatása arról, hogy a bizonyíték rendelkezésre bocsátása, a bizonyítás indítványozása elmulasztása, a bizonyítás sikertelensége melyik fél terhére értékelendő. Az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett eleget, a tárgyaláson adott tájékoztatása nem volt alapos és részletes a KMK véleményben kifejtett – kártérítésre vonatkozó - bizonyítási szabályokra tekintettel. Az elsőfokú bíróság nem tisztázta – a felek nyilvánvaló tévedése ellenére – hogy az egyes vitatott kérdésekben kit terhel a bizonyítás, kinek a terhére kell értékelni a bizonyítás elmaradását. Nem közölte a felekkel a kár és a kárenyhítés körében bizonyítandó körülményeket. Az alperes határidőt kért a tárgyaláson a kár és a kárenyhítés körében nyilatkozatai megtételére, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a perfelvételt lezárta és ugyanazon a tárgyaláson ítéletet is hozott, holott a tárgyalás berekesztését megelőzően az alperes továbbra is a bizonyítási kötelezettséget érintő téves nyilatkozatokat tett.

[22] A másodfokú bíróság az érdemi döntésre kiható jelentőségű, lényeges eljárási szabálysértésnek találta a bizonyítással összefüggő hiányos tájékoztatást és az ennek következtében elmaradt bizonyítást. A hiányosságok orvoslása a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 381. § alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a jogellenesség jogkövetkezményei körében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[23] A Pp. 386.§ (2) bekezdése d) pontja értelmében a perfelvételi szakban folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság a KMK véleményben és a másodfokú bíróság által a másodfokú tárgyaláson közölt (2.Mf.31.121/2021/5. jkv) és a fentiekben kifejtett anyagi jogi kioktatásnak megfelelően köteles lehetőséget adni az alperesnek a kárenyhítési kötelezettség megszegése körébe tartozó tényállítások megtételére, ezek bizonyítására. Az alperes ezzel összefüggésben annak bizonyítására köteles, hogy a felperes a releváns időszakban hol, milyen munkakörben és milyen munkabér ellenében tudott volna elhelyezkedni, figyelemmel a képzettségére, életkorára és a meghirdetett állásokra. Amennyiben az alperes vitatja a kár bekövetkezését, tehát azt állítja, hogy a felperesnek a releváns időszakban volt munkaviszonya és ebből származó jövedelme, ezzel összefüggésben is bizonyítással élhet.

Záró rendelkezések

[24] A másodfokú bíróság a felek másodfokú perköltségét és a fellebbezési illeték összegét a Pp. 386.§ (3) bekezdése alapján csupán megállapította, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ (1) bekezdése és 46.§ (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2021. július 8.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

előadó bíró

dr. Szalai Beatrix

bíró